

Asia: _VN/20396/2020

Valtioneuvoston asetus kunnan maksuosuudesta ja nopean laajakaistayhteyden vähimmäisnopeudesta laajakaistahankkeessa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Saaristoasiain neuvottelukunta lausuu valtioneuvoston asetusluonnoksesta liittyen kunnan maksuosuuteen ja nopean laajakaistayhteyden vähimmäisnopeuteen laajakaistahankkeessa seuraavaa:

Nopeat ja toimintavarmat laajakaistayhteydet ovat tasapainoisen aluekehityksen ja alueiden elinvoimaisuuden näkökulmasta ehdottoman tärkeitä. Toimivien laajakaistayhteyksien tarve korostuu erityisesti saaristoalueilla, jotka pääosin ovat harvaan asuttua aluetta, joissa palvelut, niin yksityiset kuin julkiset palvelut, ovat pitkien etäisyyksien päässä.

Saaristoasiain neuvottelukunta pitää tärkeänä kaikkia toimenpiteitä, jotka edistävät toimivien tietoliikenneyhteyksien rakentamista Suomeen. Erittäin tärkeää on, että valtio myöntää tukea laajakaistayhteyksien rakentamiseen niille alueille, joille ne eivät markkinaehtoisesti rakennu. Viime kuukausina tapahtuneet yhteiskunnalliset muutokset vaikuttavat merkittävästi kuntien taloustilanteeseen ja sitä kautta kuntien kykyyn osallistua laajakaistahankkeisiin asetusluonnoksessa esitetyllä tavalla. Saaristoasiain neuvottelukunta esittääkin, että valtioneuvoston asetusluonnos tulisi palauttaa takaisin valmisteluun.

Laajakaistarakentamisen tukemista koskevan hallituksen esityksen mukaan kunnat osallistuisivat laajakaistatukihankkeiden kustannuksiin maksamalla 33 % tukikelpoisista kustannuksista. Osa kunnista voisi osallistua hankkeeseen maksamalla 8 % tai 22 % tukikelpoisista kustannuksista, jos hankkeeseen osallistuminen muuten aiheuttaisi kunnalle kohtuuttoman taloudellisen rasitteen.

Saaristoasiain neuvottelukunta pitää hallituksen esityksessä olevia kuntien maksuosuusprosentteja (33 % ja 22 %) liian korkeina. Kaikkien kuntien taloudellinen tilanne ei mahdollista laajakaistahankkeen toteuttamista ehdotetuilla kuntaosuusprosentteilla, mikä estää myös valtion tuen hakemisen laajakaistarakentamiselle. Tämän myötä kunnat joutuvat eriarvoiseen asemaan, vaikka toimivat ja nopeat laajakaistayhteydet tulisi olla jokaisen suomalaisen perusoikeus. Lisäksi moni palveluista on siirtynyt tai siirtymässä digitaaliseen muotoon, tämä kuitenkin edellyttää toimivia ja luotettavia tietoliikenneyhteyksiä koko Suomeen.

Hallituksen esityksen mukaan arvioitaessa kunnan taloudellista tilaa kriteereinä käytettäisiin kunnan taloudellista kantokykyä sekä väestömäärää ja taajama-astetta. Asetusluonnoksen mukaan kunnan väestömäärää ja taajama-astetta mittaavana kriteerinä käytettäisiin kunnan taajama-astetta ja väestön määrää kuvaava tilastollista kuntaryhmitystä.

Saaristoasiain neuvottelukunta pitää tärkeänä, että kuntien taajama-astetta määriteltäessä otetaan huomioon saaristoisten ja vesistöisten kuntien maantieteelliset erityispiirteet. Kuntien taajama-aste ei anna oikeanlaista kuvaa todellisista olosuhteista ja niistä johtuvista kustannuksista. Myös kunnan taseen yli/alijäämä taloudellisen kantokyvyn kriteerinä on huono.

Euroopan komission vuodelle 2025 asettamien tavoitteiden mukaisesti eurooppalaisilla kotitalouksilla niin kaupungeissa kuin maaseudullakin olisi oltava mahdollisuus käyttää yhteyksiä, joiden siirtonopeus on vähintään 100 Mbit/s ja joka voidaan kasvattaa yhteen gigabittiin sekunnissa.

Saaristoasiain neuvottelukunta pitää tärkeänä, että asetusluonnoksessa olevat siirtonopeudet ovat Euroopan komission asettamien tavoitteiden mukaiset. Nopeuksien tulee olla symmetriset, ja niin että ne ovat linjassa komission tavoitteiden kanssa. Asetusluonnoksessa esitetyt nopeusvaatimukset eivät ole riittävän kunnianhimoisia, eivätkä vastaa tietoliikenneyhteyksille asetettuja vaatimuksia.

SANK varaa itselleen mahdollisuuden täydentää lausuntoa.

Auri Elina
MMM - Saaristoasiain neuvottelukunta SANK